

**OKUL DENEYİMİ İ DERSİNİN ÖĞRENME VE ÖĞRETME DERS
TEKNOLOJİSİ AÇISINDAN SAPTANMASI
(ÖĞRETMEN VE ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞ BİRLİKTELİĞİ)
(KOCAELİ ÖRNEĞİ)**

**YRD. DOÇ. DR. ÇETİN BAYTEKİN
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ BÖLÜMÜ
ARŞ. GÖREVLİSİ MÜBİN KIYICI
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ BÖLÜMÜ
ARŞ GÖREVLİSİ M. BARIŞ HÖRZUM
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ BÖLÜMÜ**

GİRİŞ:

Bu tebliğ; öğretmen yetiştirmede, öğretmenlik mesleğini yürütmeye, öğrenme - öğretim teknolojilerine ve ders materyali geliştirmeye yönelik sınıf içi çalışmaları kapsar. Çalışma, öğretmen yetiştirmede "Eğitim Fakülteleri"nde uygulanan "Okul Deneyimi I Dersi'nin", sınıf içindeki çalışmalarda öğretmenlerin kendilerini ve gözlemci öğrencilerin öğretmenleri ve kendi öğrenimlerindeki yetişmelerini ele almaktadır.

Çalışmada, öğretmenlik mesleğinin kısa bir gelişiminin saptanması, Eğitim Fakülteleri programlarının birliktelik olmayış nedenleri, Eğitim, öğretim ve öğrenmede günümüzde söz edilenler, öğretmen eğitimi, Cumhuriyet başlangıcı, Milli Eğitim Şura raporlarının öz anımsatmaları, önceki yapılmış çalışmalar, "Okul Deneyimi I Dersi'nin" Amacı, çalışma amacı, önemi, metodolojisi, bulguları, sonuçları, çözüm önerileri, tablolar ve kaynakçalara yer verilmektedir.

1. Öğretmenlik Mesleğinin Kısa Gelişimi:

Öğretmenlik mesleği insanlık tarihi kadar eskidir. Zira iki bireyin bulunduğu ortamda, bir öğretim gerçekleşecekse; bir öğretmen birde öğrenen bulunur. İ.Ö. Beni İsrail'lere kadar toplum; bilgili, ahlaklı örnek kişileri öğretmen yapmışlardır. İlk öğretmen okulunun açıldığı yer İ.Ö. ki Beni İsrail Devleti olmuştur (Kanad.1963).

Ülkemizde de ilk öğretmen yetiştiren kurum Orhan Bey zamanında Medrese yanında açılan ve özel program uygulayan ilköğretim öğretmeni yetiştirme (Sıbyan) kurumudur (Ergin.1977).

Öğretmen yetiştirmeyi ülkemizde, Türkiye Cumhuriyeti kuruluşu öncesi ve Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonraki dönem olarak ayırmak olasıdır (Akyüz.1985).

Alkan (1995). Varış(1982) öğretmenin iyi, etkili, bilgili, becerili ve tutumları ders içinde sunmasında oluşturulan eğitim ortamının rolüne değinirler.

Eğitim ortamı : Öğrenme, öğretmeyle eğitimin gerçekleştirildiği açık, kapalı alanlar, öğrenme ve öğretim donanımları, araç-gereçleri, materyalleri, sosyal ve ekinsel (kültürel) koşulların işe vuruk, eşgüdümsel çalışmaların oluşturulduğu ortamdır.

Öğretmen, okul ve sınıf içinde öğrenme-öğretim ders ortamında var olan olanakların optimal düzeye getirerek kullanabilmelidir. Elindeki olanaklarla ülke için en iyi üretici ve tüketici yetiştirmeye gayret eder. Yapılan çalışma ülke kalkınması için yapılmıştır.

2. Türkiye Cumhuriyeti Başlangıcında :

Kurtuluş savaşı içinde kurulan T.B.M.M. ilk toplantısında on bir bakanlık oluşturur. Bunlardan biride Maarif Vekaletidir. (Milli Eğitim Bakanlığıdır) Maarif Vekaletinin ilk ele aldığı işlerden birisi, öğretmen eğitimi ve öğretmen yetiştirme programlarıdır. Öğrenme- öğretimde kaliteyi artırmak ve yenileşmek ereği ile Öğretmen yetiştirmek üzere yurt dışına gençler ve öğretmenler gönderilir (Ergin 1977; Akyüz 1985)

Akkutay (1996) ülkelerin, öğretmen eğitim-öğretimin merkezi olduğunu, iyi öğretmen olmadan iyi bir eğitim, öğretimin ve öğrenmenin olmayacağını belirtir. Eğitim

deki çağdaşlaşmanın eğitim teknolojisi ile çağı yakalama olduğunu anımsatılır. İyi eğitim-öğretimle, iyi öğretmen yetiştirme ikiz kardeş gibi görülür.

Akkutay(1996) 1924 yılında ülkemize davet edilen Profesör J. Dewey eğitim raporuna göre; "Öğretmen okullarının değerinin artırılması ve geliştirilmesi gerekir." Yurt dışına gönderilen öğretmenler yurt dışında inceleme, araştırma yaparlar. Dewey raporunda Türkiye koşullarına uygun öğretmenlerin yetiştirilmesi ve iş okulları üzerinde durur.

J. Dewey'den sonra davet edilen yabancı eğitim uzmanları Kohne, Busse v.d. Türkiye okullarının Batı ülkelerini özendirecek bir yapıda olduğunu, öğretmen ve öğrenci kalitesinin yüksek olduğuna değinirler. Eğitimde öğretmen kalitesinden vazgeçilemeyeceğini vurgularlar.

3. Milli Eğitim Şura Raporlarını Anımsama:

Günümüzde 17., 18. milli Eğitim Şuralarının çalışmaları sürmektedir. Tüm bu şuralarda gözlemlenen dördüncü Şuradan sonra, Şura kararlarının çağdaşlaşma ve teknolojik koşullara uymada gecikmeli olduklarıdır. Şuralarda Türk Eğitim Felsefesi ve Politikasının yerini, Siyasi Felsefe ve Politikaların almış olmasıdır. Öğrenme, öğretim eğitim güncelleşme ve Batı ülkeleri seviyesine uymada çözümlenme ve ihmale uğrar. Eğitimde anatomik, fizyolojik, morfolojik ve nörolojik rahatsızlıklar gittikçe artar. Öğrenme-öğretme ve eğitimdeki bu rahatsızlık, toplumun sosyal yapısına, oradan da öğretmen yetiştirmeye bulaşır(Baytekin 1997).

Türker(1996) "Ülkelerin kalkınmışlığı, bilim ve teknoloji gelişmişliği ile olur. Tevhid-i Tedrisat Yasası (öğretimde birlik Yasası) yozlaştırılmıştır. İnsanın doğuştan var olan araştırmacılığı öğretim kurumların da köreltilmiştir." Öğrenim-öğretim ve eğitimin okullardan başlayarak yürütüldüğünü açık biçimde ortaya koymaktadır.

Bu çözümler(Ünal(1996)) toplumların yaşadıkları zaman içinde yeterince gelişmediklerinin bir göstergesidir. Ortaöğretim programları, güncel koşullara yönelik; çağdaş bilim ışığında değiştirilip, geliştirilmelidir. Öğretmene kaybolan itibarları maddi ve manevi açıdan verilmelidir.

Baykal(1996) Okul; bilgi edinilen, yaşamla bilginin bağdaştırıldığı, insan gücü yetiştiren kurumdur. Fakat bu görevlerini okul yerine getiremez. Öğretmen yetiştirmede de hizmet öncesi ve hizmet içinde boşluklar bulunmaktadır. Kaynaklar yetersiz değil, kaynakları etkili ve verimli kullanma yolunun aranmamış olması, eğitim-öğrenme ve öğretimde kalitenin düşmesine neden olarak gösterilir. Böylece yetersiz programlar ve çağdaşlaşmayı takip edememe ortaya çıkmaktadır.

Ortaöğretimden ÖSS veya ÖSYM sınavı ile üniversiteye geçenlerin çoğunluğu 100 soruluk bir testin 10 sorusuna hatta daha altında bir sayıda yanıt verebilmişlerdir. ÖYSM ile alınan öğrenciler arasında büyük boşluklar ve geniş yayılım alanı bulunmaktadır. Bu sınavlar yansımaktadır. "1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu" Açılan bir takım tüketici öğretim kurumları ile Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı okullar durumuna getirilmeye çalışılmıştır. Bunların Üniversiteye girmeleri için, sosyo-politik, sosyo-kültürel aldatma eğitim kalıpları yapılır. Öğretmen yetiştirmede de gereken özen gösterilmemiştir. Üniversiteler, üretici insanı, bilim ve teknoloji yoluyla üreten kurumlardır. Üniversiteler, bugün ülke için çağdaş anlamdaki insan gücünü yetiştirmemektedir. (Titiz,1996; Okcabol,1996; Baykal,1996;Ünal,1996)

4. Öğrenme Ve Öğretimde Teknolojiye Uyum Ve Çağdaşlık

Ülkeleri yetiştirdikleri insan gücü ile ölçen Alkan, ülkenin uluslar arası yerinin de öğretim-eğitim yolunda geçtiğini belirtir.

Ülkemizin son 80 yıllık dönemini, diğer ülkelerin son 80 yıllık dönemi ile, ekonomik, siyasi, sosyal ve teknolojik yönden karşılaştıralım. Buna bağımlı olarak ta öğrenme-öğretim ve eğitim alanlarındaki gelişmeye paralel olarak öğretmen yetiştirmeyi gözden geçirelim. Bu kısmada, bu geniş konuyu işleyemeyi sizleri bırakıp bu günkü Okul Deneyimi I Dersi'nin öğretmen yetiştirmedeki görevini araştırma ile ortaya koymaya çalışalım.

5.Önceki Araştırmalarda Anımsatmalar:

Kocaeli'nde 1996 yılında merkezdeki on bir İlköğretim kurumunda yapılan bir araştırmada (Baytekin 1996) öğretmenlerin %51'i hizmet içi eğitimden yararlanmamıştır. Öğretmenlerin %49'u Tebliğler Dergisinde yayınlanan ders içeriklerini bağlayıcı bulunmuştur.

Öğretmenlerin %33'ü ders kitaplarını öğretmenlik yaşantısı olarak görürler. %20'si ders planını ders kitabı konularını ders yılına bölme olarak algırlarlar.

Öğretmenlerin %90'ı hiçbir ders aracı geliştirmemiştir. Öğretmenlerin %90'ı anlatım yöntemi kullanmaktadır. Öğretmenlerin uyguladıkları öğretim yöntemleri çocukların yaratıcılığını %70 oranında engellemektedir.

Öğretmenler iyi bir okul atmosferini maddi koşullara bağlı olmaksızın ortaya koyabilirler. Öğretmenler %67 oranında hizmet içi eğitimin verimsizliğinden söz etmektedirler.

Öğretmenlerin %43'ü Türkiye insan gücü yetiştirme ve öğretmen yetiştirmenin gerçeklere uymadığını belirtmişlerdir. Öğretmenler %64 oranında Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitiminin bir felsefe ve politikasının olmadığını belirtirler. Bu soru 1973 yılında araştırmacının Ankara ilinde yaptığı araştırmanın hemen hemen aynı sonucu vermektedir.

Öğretmenler %87 oranında çevresindeki hareketlerden sorumluluk taşımaları gerektiğini bilirler.

Sarpkaya (1997) Eğitim Fakülteleri ile M.E.B. okulları arasında bir işbirliğinin olmadığını gösterir. Öğretmenler Eğitim Fakültelerinde bilimsel yöntemlerle yetişmemektedir. Eğitim Fakültelerinde yeteli uygulamalar yapılmamaktadır. Öğretmenlerin eğitim öğretimdeki açığa göre yetiştirilmediği gerçeğine değinilir.

Görülüyor ki öğretmen eğitiminde yenilenmeler gerekmektedir. Bu açıdan yola çıkan YÖK kendisine 1982 yılında devredilen Eğitim Enstitüleri ve Eğitim Yüksek Okullarının programlarında birliğe yönelir. Adı geçen okullar Eğitim Fakülteleri adını alır.

6. Eğitim Fakülteleri Programlarında Birlik Olamayı Nedenleri:

Öğretmen kalitesini yükseltmek için YÖK'e devredilen öğretmen yetiştiren kurumlar. Eğitim Fakültesi adını alınca, hem yönetsel hem de ders içerikleri yönünden kendilerini boşlukta bulurlar. Bu boşluktalık bazı sorunları birlikte getirir: Sonrada bunlar çığlaşır.

- a) *Yönetim kadrosunun eğitimden anlamayı,*
- b) *Fakültede ders verecek öğretim elemanının yetersizliği,*
- c) *Eğitim Fakültelerinde yeterli uygulama alanının olmayışı,*
- d) *Öğretmenlik uygulamasını yöneten öğretmenlerin yeterli akademik niteliği taşıyamaması*
- e) *Üniversitelerin Eğitim fakültelerine üçüncü, dördüncü daire dışı elemen olarak bakılması.*
- f) *Yeterli bina, donanım ve fiziki olanakların olmayışından ileri geldiği yapılan XI adet ulusal Eğitim kongrelerinde dile getirilir.*

YÖK 1996'da öğretmen yetiştirme için çalışmalara başlar. Çalışma sonuçları 1997-1998 öğretim yılında uygulamaya konur. OKUL DENEYİMİ I bu uygulamaya konan öğretmen yetiştirme çerçevesindeki programın bir boyutudur.

Okul Deneyimi I Dersi; öğretmen olarak aday adayı öğretmenlere, okul deneyimlerini yaparak, yaşayarak, görerek kazanmalarının sağlar. Diğer yönü ile, gözlem, algılama, kavrama, betimleme ve uygulama çalışmalarıdır.

7. SORUN:

Öğrenme-öğretmeyi etkin kılan, öğrenme-öğretmede ders teknolojileri ne derece etkin kullanılmaktadır? Öğretmenlerin kendi derslerinde kullandıkları; yöntem, teknik ve stratejilerin öğretmen ve gözlemci öğrencilerin değerlendirmeleri arasında fark var mıdır? Öğrenciler ve öğretmenler öğretimde ve öğrenciliklerinde ders materyali geliştirmişler mi?

Ana soru: öğretmen ve gözlemci öğrenciler aynı öğretim ortamını nasıl değerlendirmektedir?

8. AMAÇ: Aynı öğrenme-öğretme ortamını paylaşan öğretmen aday adaylarının öğrenme ve öğretme yöntemlerini değerlendirmelerini saptamak.

Öğrenme-öğretmede ortamında kullanılan yöntem, teknik ve stratejileri saptamak.

Etkin öğrenme-öğretme de kullanılan, öğrenme-öğretme araç-gereç ve materyalleri saptamak.

Eğitim teknolojisi alanında çalışanlara yardımcı olabilmek. Bilme orijinallik getirebilmek.

9. ÖNEMİ: okul Deneyimi I dersi, yetişmekte olan öğretmen adaylarının okullarda kullanılan öğrenme-öğrenmeyle yönelik yeniliklerden yararlanma olanaklarını görmeleri. Kurumsal aldıkları bilgilerin uygulamalarını öğrenme-öğretme ortamında uygulayıcıların uygulamalarında görmeleri. Kendilerini öğretmenliğe hazırlamalarıdır.

10.SAYILTILAR: Yıllar geçse de, öğretmenler klasik öğrenme-öğretme anlayışından vazgeçmemektedir. Yetişenlerde klasik öğrenme-öğretme içinde yeni bilgilerle ulaşmadan yaşama atılmaktadır.

B- METODOLOJİ :

1. Araştırma türü:Çalışma survey tipi bir alan araştırmasıdır. Araştırmada anketlere ve öğrenci dosyalarındaki verilere ve gözlemlere göre yapılır.

2. Evren ve örnekleme: Evren Türkiye, Alt evren Kocaeli ili ,Örnekleme grubu olarak, İzmit Endüstri Meslek Lisesi, Kocaeli Anadolu Endüstri Meslek Lisesi ve Teknik Lisesi, Sabancı Endüstri Teknik ve Anadolu Lisesi, Gebze Endüstri Meslek Lisesi, Aslan Çimento Endüstri Meslek Lisesi, STV Endüstri Meslek Lisesi, Atatürk Endüstri Meslek Lisesi öğretmenleri ve bu okullarda Okul Deneyimi I uygulamalarına giden 128 TEF öğrencisi ve dosyalarıdır.

3. Araştırmanın Sınırlılığı: Okul deneyimi I dersi için Kocaeli ili EML. Uygulamaya giden, Kocaeli Üniversitesi teknik Eğitim Fakültesi II ve III sınıf, elektrik, Elektronik, Otomotiv bölümünde okuyan 128 öğrenci ile, EML okullarında öğretmenlik yapan 140 öğretmenin görüşleridir. Veriler öğretmenlerle yüz yüze görüşmelerle anket biçiminde yapılmıştır. 100 öğrenci ankete katılmış bunlardan 94'ün anketleri ve dosyaları değerlendirmeye alınmıştır. Öğretmenlerden dönen anketlerden 121'i genel değerlendirme içine alınmıştır. Bu dağılan anketlerin %86 olarak görülür. Ankete katılanların verdikleri soru yanıtlarının genel aritmetik ortalamaları %74 ve 73 olarak gözlemlenir...

Ankete katılan öğrencilerde standart sapma 4.2562 iken öğretmenler de 1.312 olarak saptanır.

4.Araştırma Araçları: Anket soruları ön test yapıldıktan sonra, Okul Deneyimi I dersinin TEF. fakültesindeki,kurumsal bilgileri vermekle yükümlü Üyesi Baytekin tarafından sınırlandırılmıştır.

Araştırma anketinde :

a. Kişisel bilgiler

b. Öğretmen ve öğrencilere yönelik, öğretmenlerin kullandığı öğrenme araç gereçleri ve materyal kullanımı öğretmenlerin ve TEF öğrencilerinin geliştirdikleri araç-gereç materyalleri.

c. Öğretmenlerin, öğrenme ve öğretimde kullandıkları yöntem, teknik ve stratejiler içinde ele alınmıştır. Her ana grup soru, değerlendirmede ortak özelliklerine göre alt gruplara bölünmüştür.

Ankette yer alan 13 grup sorudan 11'i değerlendirme çerçevesine alınmıştır.

Soru gruplarından üçü doğrudan öğretmenlerin kişisel bilgileri olduğu için TEF öğrencileri tarafından yanıtlanmamıştır.

Öğretmen ve TEF öğrenci görüşleri 8 grup soru üzerinden yapılmıştır.

83	64	77	4	103
6	49	56	4	79
0.5	62	67	1.5	200/
1	62	70	1	200/
0.26	0.8	3.57	0.87	

Bu
kısmında
aritmetik

ortalama ve yüzdeler aritmetik ortalamalara ve aritmetik ortalamaların genel ortalamadan uzaklıklarına bakıldığında iki gruptan birilerine yakın bir dağılım göstermektedir.

a. Ankete Katılan Örneklem Grubunun Kişisel Özellikleri

27 Ağustos 1999 Depreminden bir yıl sonra yapılan araştırmada yansız olunmaya çalışılmıştır.

Tablo 1. öğretmen ve öğrencilerin cinsiyetleri : Tablo 1 de izleneceği üzere ankete yanıt veren öğretmenlerin %15'i bayandır. Öğrencilerin ise %3'ü bayandır. İki öğretmen ve öğrencilerden üç öğrenci cinsiyet hanesini boş bırakmıştır.

Öğretmen bayan	Öğrenci bayan	Öğretmen bay	Öğrenci bay
% 15	% 3	% 85	% 97

Tablo 2. öğretmenlerin mesleki seviyeleri: Tablo 2 öğretmenlerin mesleki seviyelerini göstermektedir. Tablo 2 ve grafik 2 incelendiğinde 1-5 yıllık öğretmen %34 6-10 yıllık öğretmen %25 11-15 yıllık öğretmen %17 21-25 yıllık öğretmenler %12'yi oluşturur. Genelde 1 ile 15 yıllık arasındaki öğretmenler %76'yı oluşturmaktadır. Bu ankete katılan öğretmenlerin yeterli öğrenim yaşantıları olduğunu göstermekle birlikte yine öğretmenlerden oluştuğunu da belirtir.

0-5 yıl %	6-10 yıl %	11-15 yıl %	16-20 yıl %	21-25 yıl %	25 yıl ve üstü %
34,6	25	17	6	12	3

Tablo 3 'te öğretmen ve öğrencilerin ilkököl sırasında öğrenime devam ettikleri yerle ilgilidir. Tablo ve grafiğe bakıldığında öğretmenlerin %23'ü, öğrencilerin %18'i köyde, öğretmenlerin %26'sı, öğrencilerin %31'i ilçede, öğretmenlerin %28'i, öğrencilerin %39'u illerde ilkökölü bitirmişlerdir. Bu öğretmen ve öğrencilerin ilkökölü eğitim-öğretim düzeyi az olan yörelerde gördüklerini belirtir.

	Köy %	Bucak %	İlçe %	İl %
Öğretmen	23	8	26	28
Öğrenci	18	6	31	39
İkili toplam	41	14	57	67
İki grup ortalaması	20,5	7	28,5	33,5

Tablo 4 grafik 4 öğretmen ve öğrencilerin mezun oldukları lise ve dengi okullara gelince tablo 4 ve grafik 4'e göre; öğretmenlerin %13,5'i, öğrencilerin %21,41'i akademik lise, öğretmenlerin %75,7'si öğrencilerin %63,95'i EML (sanat okulu), öğretmenleri %0'ı öğrencilerin %3,48'i İmam Hatip Lisesi olarak görülmektedir. Akademik Lise ve İmam Hatip öğrencilerinin sayılarında diğerlerine göre yüksek bir artış vardır.

Tablo 5 grafik 5'te öğretmen ve öğrencilerin lise ve dengi okul yıllarında en çok yaşamlarını geçirdikleri yöreler ise; öğretmenlerin %12'si öğrencilerin %9,4'ü küçük

kasabalarda (nüfusu 5-15 bin), öğretmenlerin %32'si, öğrencilerin %18.8'i küçük kentlerde (nüfusu 51-150 bin Van, Çorum, Hakkari vb). öğretmenlerin %49'u, öğrencilerin %40'ı büyük kentlerde (151-500 bin nüfuslu Eskişehir, İzmit, Adana, Antalya vb.). öğretmenlerin %78'i, öğrencilerin %18'i metropol kentlerde (İstanbul, İzmir, Ankara) lise ve dengi okullara devam etmişlerdir. Öğretmenler daha çok kasaba, küçük kentlerde öğrenim görmüşlerken öğrenciler daha çok küçük, büyük kent ve metropol kentlerde öğrenimlerini sürdürmüşler. Öğretmen ve öğrencilerin arasında küçük kasabalarda $r=0.1175$ kent ve metropollerde $r=0.2649$ 'luk bir bağıntı vardır ki bu aslında iki grubun biri biri ile ilişkilendirilmediğinin göstergesidir.

Tablo 6 grafik 6 öğretmenlerin mezun oldukları Yüksek Öğrenim kurumlarına bakılınca: Eğitim Fakültesi mezunları %60.22, Eğitim Yüksek Okulu %18, diğer fakülteler %14, diğer Fakülteler %27.27'yi oluşturur. Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin %80'i eğitimle ilgili Yüksek okullardan mezun olduklarından, öğretmenlik meslek Bilgisini okul sıralarında almışlardır.

Tablo 7, grafik 7 de öğretmenlerin ana branşlarına gelince Makine (Otomotiv) %27.68, Elektronik %9.82, bilgisayar %8.04, Fizik ve Türkçe v.d. olarak gözlemlenir. 20 branşta öğretmen anketi katılmıştır. Okulun ve Okul Deneyimi I dersinin gereği Mesleki branşlar Yüksek yüzdeli görülmektedir.

EML Okul Deneyimi I Dersi gözlemci öğrencilerin yaptıkları çalışmaya göre sırayla; makine, elektronik, elektrik, bilgisayar, fizik, Türkçe öğretmenleri en çok araştırmada yer almış olanlardır..

Aritmetik ortalamının yüzde farkları ise -3.57 ile 3.87 arasında değişmektedir. Bu araştırmada kuramsal yönden başvurular., Niyazi Karasar'ın "Araştırma Yöntemleri" kitabı., Hüsnü Arıcı'nın İstatistiklik Kitabı ve İlhan Akhun'un "Eğitim İstatistiği" notlarından yararlanılmıştır. Tablo ve grafikler metin sonunda verilmiştir.

5.Veri değerlendirme, Anadolu Üniversitesi İstatistik Bölümü Yrd. Doç.Dr. Fikret Er ve ekibinin SPSS veri programı ve araştırmacı tarafından mekanik olarak yapılmıştır.

C. BULGULAR:

1.Giriş:Anket soru grubunun ikinci bölümünde Okul Deneyimi I Dersine katılan TEF II ve III. Sınıf öğrencileri ile, bu öğrencilere okullarda rehberlik yapan öğretmenlerin öğrenme-öğretmede sınıf içinde kullandıkları araç gereç ve materyallere yönelik 18 soru yer alır. Bu sorular kendi aralarında öğrenin - öğretim yöntemlerindeki araç gereç ve teknolojiyi kullanma özelliklerine göre gruplanır. Öğretmen yanıtlar, uygulayıcılar ve gözlemcilerin verdikleri yanıtlara göre karşılaştırılır. Karşılaştırma verileri tablolaştırılır. (y r) değerleri alınır. Değerlerde başlangıç noktaları sıfır olarak alınır.

2.Tablo 2-1'e göre tahta ve beyaz tebeşiri çok sık kullanan öğretmenler; öğretmen görülerine göre %68,8, gözlemci öğrencilere göre %64.83'tür. $r=0.1371$ olarak elde edilir ki aralarında bağıntı olmadığı gözlemlenir.

Tablo 2-12 de tahta ve renkli tebeşir kullanan öğretmenler öğretmenlere göre çok sık kullanma %11.7, gözlemci öğrencilere göre %13.65, sık olarak kullanan öğretmenlere göre %58.6, gözlemci öğrencilere göre %30.8 olarak belirlenir. Çok sıkta $r=-0.1010$, sıkta $r=0.3815$ görülür ki, çok sıkta bir bağlantı ihtimali varsa da sıkta, hemen hiç bağlantı yoktur. Tablo 2-1 de tek kitaba balı olarak öğretim yapan öğretmenler çok sık, öğretmenlere göre %27.5, gözlemci öğrencilere göre %11, sıklıkla kullanılan öğretmenlere göre %45,1 gözlemci öğrencilere göre %58.4 olarak görülür. Çok sıkta $r=0.3036$, sıkta $r=0.2725$ olarak görülür. Bu da iki grup arasında bağlantının olmadığını verir. Öğretmenlerin tek kitap kullandıklarını belirtir.

Tablo 2-1 de coğrafya Haritası (sosyal bilgiler) kullanma hiç kullanmayan öğretmenlere göre %70.4, gözlemci öğrencilere göre %66.2 olarak gözlemlenir. $R=0.1625$ olarak gözlemlenmektedir. İki grup arasında çok az farklılık bulunur. Tablo 2-1 de Tarih haritası kullanma durumu, öğretmenlere göre %69.7 olarak saptanır. Burada $r=0.009$ 'luk bir bağlantı olduğunu görülür.

Bu grupta öğretmenler klasik araçları kullanmada ısrarlı görünmektedir.

3.Tablo 2-2 de öğrenme-öğretme ders teknolojisinde yer alan görsel ve işitsel araçların kullanımına yer verilir.

Tepegöz ve şeffaf kağıt kullanımı, tabloya göre $r=0.2535$ az oranlarında, hiçe $r=0.1893$ bir bağımsızlık söz konusudur. Gözlemci öğrenciler farkla az kullanıldığını belirtirler.

Projeksiyon makinesinin hiç kullanılmadığı öğretmenlerce %75.5, gözlemci öğrencilerce %83.1 olarak belirtilir.öğretmenler okulda olsa dahi projeksiyon makinesi kullanılmamaktadırlar. Eğitim araçları Bürosunda bu konuda hiç talepte gelmediği bildirilir.

TV ve video kullanımı, hiç kullanılmamakta, öğretmenlere göre %67, gözlemci öğrencilere göre 58.9 olarak belirtilir. İki grup arasında $r=0.2038$ eksi olarak görülür. Öğretmenlerle gözlemciler arasında bir bağıntı yoktur. Okullarda ise video ve tv bulunmamaktadır.

Bilgisayar kullanımı: bilgisayar öğretmeni olmadığı halde, çok sık kullandıklarını belirten öğretmenler %7.29, gözlemciler göre %5.88 oranındadır. $r=0.0948$ olarak görülür. Bu da iki grup görüşleri arasında bir bağıntı olduğunu gösterir.

4.Tablo 2-3'te öğrenme-öğretme ortamlarını öğretim gereçleriyle zenginleştirme yönünde alınan verilere göre: öğretmenlerin resim, tablo, grafikten sınıf içinde yararlanma durumları, çok sık olarak belirten öğretmenler %25.5, gözlemci öğrencilere göre 13.33 olarak görülür. $r=2.6569$ olarak görülür. bu iki grup görüşlerinin hiç bağdaşmadığını ortaya koyar. Yani öğretmenler öğretimi zenginleştirmemektedirler.

Tablo 2-3'te sınıfta dersi çok kaynaktan yararlanıp sunan öğretmenler. Çok sık oranda diyen öğretmenler %24.3, gözlemci öğrencilere göre %14.28 olarak bulunur. $r=0.2249$ bulunur. İki grup arasında bağın olduğunu gösterir. Öğretmenlere göre %25.2, gözlemci öğrencilere göre %40.7 oranında çok kaynaktan yararlanma az olarak görülür. İki grup arasında bir bağın olmadığını ortaya koymaktadır.

Tablo 2-3 'te, model ve maketin derste kullanımı öğretmenlere göre çok sık %23.1, gözlemci öğrencilere göre %13.79 olarak saptanır. Öğretmenlere göre sıklıkla derste model, maket kullanımı %35.6, gözlemci öğrencilere göre %28.7 olarak saptanır. $r=0.2207$ çok sıkta, $r=-0.3863$ sıkta gözlemlenir. İki grubun görüşleri arasında bir bağıntı gözlemlenmemiştir. Öğretmenler derslerde model ve maket kullanımına gereği gibi yer vermemektedirler.

Tablo 2-3'te derste ki konuların, yeni ve güncel bilgilerin fotokopi ile öğrencilere sunulması, öğretmenlere göre sıklıkla %38.7, gözlemci öğrencilere göre %22.9 olarak görülür. bunlar arasında $r=6.965$ 'tirki. İki grubun görüşleri çok farklıdır. $r=0.6920$ az kullanılmaktadır da görülür. öğretmenler genelde yeni bilgileri fotokopi yapıp öğrencilere sunmamaktalar. Bunun çok yönlü nedenleri gözlemlenmiştir.

Tablo 2-3 'te öğretmenlerin ders hazırlarken internetten yararlanmaları, hiç yararlanılmamakta diyen öğretmenler %54, gözlemci öğrenciler %56.2 olarak görülmektedir. $r=0,1342$ olarak çok az bir görüş birlikteliğinin olduğu söylenir.

Bu bölümde genel olarak öğretmenler, öğrenme-öğretme geçlerinden ve yeni teknolojilerden yararlanmamaktadırlar. Gözlem yapılan okullarda gereçler ve araçlar bulursa da, bir çok nedenden öğretmenlerin kullanma şansları olmamaktadır. Bunlar, hem bireysel, hem de kuramsal sorunlardır.

Tablo 2-4 'te öğrenme-öğretmede laboratuvar kullanma durumları: Bilgisayar laboratuvarı hiç kullanılmamakta diyen bilgisayar dersi veren öğretmenler %56.8, gözlemci öğrenciler %56.1 olarak saplanır. $r=0.0707$ olarak görülür ki, bu iki grup arasında bir görüş birliğini ortaya koymaktadır. EML'ler de bilgisayar laboratuvarı olmasına rağmen ya bilgisayar branşı olan öğretmenler yok, veya laboratuvar kurulmamış durumda beklemektedir. Demirbaş olduğundan bilgisayarların bozulmasından korkulmaktadır.

Fen Bilimleri (fizik-kimya-biyoloji-elektrik, elektronik vb.)laboratuvarların derslerde kullanımı:

Hiç kullanılmamakta diyen öğretmenler %36,9, gözlemci öğrenciler %31 oranında görülmektedir. $r=0.1951$ olarak bulunur. İki grup arasında yakın bir bağ kurma olasılığı olduğunu göstermektedir. Okullarda laboratuvarlar olmasına rağmen kullananların olmaması ilginç gelmektedir.

Sosyal Bilgiler dersinde laboratuvar kullanımı az oranda kullanılmakta diyen öğretmenler %14,3, gözlemci öğrenciler %26,8, sıklıkla kullanılmakta diyen öğretmenler %18,1, gözlemci öğrenciler %33,8 olarak belirlenir. $r = 0,3020$ az kullanılanlardaki bağımsızlık, sıklıkla kullanılanlarda $r = 0,3385$ tir. Bu da iki grup görüşleri arasında bir bağın olmadığını göstermektedir.

Bu kısımlarda okullara yeni teknoloji girmiş, fakat çağa uygun öğrenme-öğretme teknolojilerine yönelik yöntem ve teknikleri girmedikleri gözlemlenir.

4 Üçüncü bölümde öğretmen ve öğrencilere okudukları ve ya çalıştıkları kısımlarda araç-gereç geliştirmedikleri konusunda verdikleri yanıtlar

Tahtaya özel şekil çizerek anlatılanlar öğretmenlere göre sık yapılan işlem. Öğretmenler çizim yapılarak anlatılanlarla, hiç çizim yapmadan anlatılanların ilişkileri birbirine çok yakın olarak görülür.

Öğretmenlerin derslerinde konuları sunarken şeffaf kağıt kullanabilmeleri öğretmenlere göre %45,04 az, öğrencilere göre %34,21 az olarak saptanırken öğretmenler %35,52 oranında hiç şeffaf kullanmadığını belirtirken, sıklık ve çok sıklıkta öğretmen ve öğrenciler hemen hemen aynı yüzdeleri paylaşırlar. çok sık 0,2393, sıklıkta 0,2244 öğretmen ve öğrenciler arasında negatif bir bağlantı görülmekte . gözlemleyenlerin verileri ile öğretmenlerin verileri arasında oldukça manidar farklar bulunmaktadır.

Öğretmenlerin projeksiyon makinesinde göstermek üzere resim, şekil ve kitap sayfalarından materyal geliştirmeleri , öğretmenler %68,6, öğrenciler %70,42 oranında hiç yapmamıştır. İki grup arasında %0,1014 bağlantı olduğu gözlemlenmektedir.

Öğretmenler kendi dersleri için coğrafya haritası hazırlamaları: öğretmenler %69,7 , öğrenciler %58,97 hiç hazırlamamıştır. Öğretmenler %24,24 öğrenciler %30,76 az oranında hazırlamışlardır. %0,2462 hiç, %0,1919 az oranı ilişkisi bulunur.

Tarih haritası hazırlama: öğretmenler %82,7 öğrenciler %81,53 oranında hiç hazırlamamışlardır. İki grup arasında %0,0895 oranında bir bağlantı olduğu gözlemlenmektedir.

3-1 tabloda ki durum gözlemlendiğinde yani yetişen öğretmen adayları fakültelerde yetişmeleri sırasında öğretmenlerin yetiştiği döneme göre pekte fazla bir etkinlik göstermedikleri gözlemlenmektedir. Tek söylenecek konu %10 oranında daha iyi gelişim sağladıklarıdır.

Öğretmen ve öğrencilerin öğrenme ve öğretmedeki yaratıcılıklarını ortaya koyan araç-gereç materyal geliştirme durumları (tablo 3-2) dersin konusu ile ilgili resim , tablo, grafik hazırlama yönünden öğretmenler %68,2 , öğrenciler %85 oranında hiç hazırlamamıştır. İki grup arasında 0,3449luk eksi yönde bir bağlantı bulunur.

Dersle ilgili model, maket hazırlama konusunda öğretmenler %47,11 öğrenciler %39,18 oranında hazırlamışlardır. Öğretmenler %34,61 öğrenciler %39,2 oranında az hazırlamışlardır. İki grup arasında da olumlu bir bağlantı görülmez. Öğretmenler yaratıcılık konusunda daha iyi durumdadır.

Derste konuları yeni ve güncel bilgilerle öğrencilere sunma konusunda öğretmenler %20,34 öğrenciler %18,42 oranında çok sık öğretmenler %36,28 öğrenciler %46,05 oranında sıklıkla kullanılmaktadır. Öğretmenlerin %15 öğrencilerin %9,21 i hiç kullanmamıştır. Öğretmenlerin öğrencilere oranla %5 çok sık, öğrenciler öğretmenlere oranla %9,77 sıklıkla öğretmenler %32,74 öğrenciler %15,2 az oranda güncel konu sunumu yaparken, öğretmenler %15, öğrencilerden %9,22 si hiç güncel konu sunumu yapmadığını ifade etmiştir. Öğretmenler çok sıklıkla sunumunda 0,1769 .....daha ileri iken sıklıkta öğrenciler 0,1750 daha ileri durumda görülmüşlerdir.

Öğretmenler ve öğrencilerin derslerinde yeni teknolojilere göre tutum ve tavırları (tablo 3-3) de ele alındığında, bilgisayar kullanımında öğretmenler %58,9 öğrenciler %48,61 hiç kullanmamışlardır. Öğretmenler %17,85 öğrenciler %41,9 az oranında kullanılmaktadır. Öğretmenler %19,9 öğrenciler %17,6 sık kullanılmaktadır, öğretmenler %2,85 öğrenciler %16,20 oranında sık kullandığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %40 civarı, bilgisayar , elektronik, elektrik öğretmenidir. Öğrencilerin ise %50 civarı elektronik ve elektrik öğretmenliğinde okuyanlardır.

Aynı tabloda internetten yararlanarak ders aracı geliştirmede öğretmenler %58,9 öğrenciler %48,61 hiç yararlanmamışlar. Öğretmenler %17,85 öğrenciler %44,4 oranında az

yararlanırlar. Öğretmenler %17,85 , öğrenciler %4,16 sıklıkla, öğretmenler %5,35, öğrenciler %2,77 oranında çok sık internetten dersleri için yararlanmaktadır. İki grup arasında 0,1 civarında korelasyon gözlenmektedir.

Öğretmen ve öğrenciler fen bilimlerinde (fizik-kimya-biyoloji-elektrik-elektronik-bilgisayar laboratuvarı için) materyal hazırlama durumları 3-3 nolu tabloda şöyledir. Öğretmenlerin %51,8 i öğrencilerin %71,42 si hiç hazırlanmamıştır. Öğretmenlerin %22si , öğrencilerin %15,7 si az olarak, öğretmenlerin %21,2 si öğrencilerin %10 u sık olarak laboratuvar materyali hazırlayıp geliştirmişlerdir.

Sosyal bilgilerde laboratuvar için ise öğretmenler %71,8 , öğrenciler %59,42 hiç, öğretmenler %14,1, öğrenciler %18,8 az oranda materyal hazırlamışlardır. Öğretmen ve öğrenciler yeni gelişen öğretim ve öğrenme teknolojilerinden az yararlanma yada hiç yararlanmadıkları gözlemlenmektedir. Bu eğitim temel gelişim sorunu olabilmektedir. Öğretmenlerin %0,2913 oranda öğrencilere göre sosyal bilimlerde laboratuvar kullanılmadığı söylenebilir.....

Öğretmen ve öğrenciler oranında -0,8639 değerinde bir ilişki bulunmaktadır.

Okul Deneyimi I için gidilen okullarda öğretmenlerin kullandıkları öğrenme – öğretim yöntemi, teknik ve stratejileri sorulmuş, öğrencilere de aynı okulda aynı okulda gözlemledikleri öğretmenlerin kullandıkları yöntem , teknik ve stratejileri not etmeleri belirtilmiştir. Öğrencilere önceden yöntem, teknik ve stratejiler hakkında genel bilgi sunulmuştur.

Öğretim yöntemi , teknik ve stratejileri ile ilgili olarak 37 soru yöneltilmiş ve bu sorular yöntem teknik ve strateji olarak gruplandırılmıştır.

Bu gruplamada

Tablo 4-1 ve grafik 4-1 e göz atıldığında öğretmenin sınıf içinde konu anlatırken kullandığı öğretim stratejileri yer alır.

Öğretmen derse girdiğinde tahtaya konunun amaçlarını çok sık %32 ve sık %54 olarak belirtirken öğrenciler sıklıkla %38,46 sık %26,92 az %26,92 olarak belirtir. Çok sık %5,08, sık %17,58, az %12,92 ,hiç %7,69 veri değerlerinde işi yapan öğretmenlerle, işi gözlemleyen öğrenciler arasında fark olmaktadır Burada $r = -0,1643$, $-0,30579$, $-0,2621$, $-0,2022$ değerlerinin 0,164 ile $-0,305$ arasında bir dağılım gösterir.

Öğretmenlerin günlük ders planlarına hazırlanarak girmelerini Tablo4-1 ve grafik 4-1 de gösterilmektedir. Bu durumda da öğretmen-öğrenci % farkları:

Çok sıkta $-4,76$ sıklıkta $-11,15$, az da $13,16$ hiçte $-2,75$ fark görülür. Görevi yapanla , gözlemci arasında ortalama %11 e varan bir yayılım farkı gözlemlenir. Öğretmenlerin çoğunluğunun derse günlük plana göre hazırlanmadan girdikleri göstermektedir. $r = 0,1599$, $-0,2448$, $-0,26599$, $-0,1104$ olarak gözlemlenir. Burada eksi değerler almaktadır.

Öğretmenler derste öğrencileri derse güdülemektedirler. Tablo 4-1 grafik 4-1 de gözlemlenir, öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında sıklıkla birinci sırayı almakta öğrencilerde ikinci sırada %34,61 az yer alırken öğretmenlerde bu oran %25 olarak görülmekte. Yüzde farklarını ele alarak belirtirsek , çok sıkta %10,66 ,sıkta $-0,24$, azda $-2,34$ hiçte $1,28$ olarak görünür. Öğretmen ve öğrenciler sınıftaki derslerde öğrencilerin güdülendiklerini belirtirler. Öğretmenlerin sınıfta ses tonlarını kullanmaları aynı tabloda gözlenirse, öğretmenler çok sık sıklıkla iyi kullandıklarını belirtirken , gözleyen öğrenciler sıklıkla , çok sık ve az olarak belirtirler. Öğretmen- gözleyen öğrenci arasındaki farka gelince çok sıkta $-18,9$ sıkta $-0,89$, az %14,15 , hiçte $-3,89$ olarak fark görülür. Ortalama %9,47lik olan bu fark gözlemcilerin gözlemlerinin öğretmenlerin kendilerini değerlendirmelerinden farklıdır. Çokta $0,3233$, sıkta $0,0049$, azda $-0,2796$ olarak gözlemlenir. $r = 0,3233$ ile $0,0049$ arasında bir dağılım vermektedir.

Öğretmenler ders sırasında jest ve mimiklerini yerli yerinde kullanabilmekte midirler? Alınan yanıtta iki grupta da sıklıkla ve azda yoğunlaşmaktadır. İki grup arasında ki % farklarına bakılınca öğretmenler, gözlemci öğretmenlere göre çok sıklıkta eksi %3,68 , sıklıkta artı %6,52 , az da eksi %7,57 olarak görülür. Bunların r değerlerine bakılınca çok sıkta $-0,18722$, az da $-0,20173$ olarak görülür. Ortak değer $-0,14065$, $+0,18722$

arasında değişir. Hiç jest ve mimik kullanmayanlar öğrencilerce % 12 ye yakın olarak belirtilir.

Öğretmen ve gözlemci öğrencilere göre sınıftaki öğrencilerin sık sık sormaları için uyarılmaları konusunda öğretmenler ve öğrenciler sıklıkla ve az olarak uyarı yapıldığını belirtirler.

İki grup arasında ki %farkları ise çok sıkta - %7,37 , sıkta %0 ; azda %12,2 azda - %4,84 olarak görülür. Öğretmenler sıklıkla sınıfı susturmaya çalışmakta. Bu hem öğretmen hem de gözlemci öğrencilerce kabul edilmektedir. r – değeri –0, 1990 çok sık, 0 sıklıkta , - 0,2561 az ve hiç –0,1613 olarak görülür. 0 ile –0,1990 arasında bir değişim görülür.

Öğretmen ve gözlemci öğrenciler sınıf içinde öğretmenin ses tonunu değiştirmesini çok farklı yorumlarken , az oranda değiştirildiği üzerinde bir birleşme, yakın yüzdeler gösterirler.

İki grup arasındaki fark çok sıkta -%1837 , sıkta +%18,91 , az -%7,12 olarak görülmektedir. Gözlemcilerle, gözlenenler arasında % 20 ye yakın bir fark görülmektedir.

Öğretmen ve gözlemci öğrencilere göre %40 az, %27 sık, %23 olarak belirtirken gözleyen öğrenciler %40 sıklıkta , %23 az %26 az olarak görülmektedir. Öğretmen ve gözleyenlere göre farklıdır.

Çok sıkta 0,07,sıklıkta 12,15 öğrencilerde,azda 11,81 fazla olarak görülmektedir. Azda ise %0,81 olarak görünür. r = 0,0193 0,2555 0,2519 0,0659 olarak görülür.

Öğretmen ne gözlemci öğrencilere göre kullanılan öğretim yöntemlerine yönelik görüşlere bakılınca , öğretmenler derste düz anlatım ve ezberleme yöntemini öğretmenlere göre %52,52 , öğrencilerde %39,46 az olarak görülmektedir. Çok sıkta %9,03 , sıkta –6,99 , az %14,06 , hiçte %2,06 öğretmen – gözleyen arası fark bulunur. r= 0,2258 0,1987 0,2818 1,1078 görülmektedir.

Öğretmen ve gözlemci öğrencilere göre derslerde Aristo yönteminin (zamanda yerde , belirsizlikte ve ziliktä) uygulanması sıklıkta %52 olur. Öğrencilerde %54 az olarak öğrencilerin gözlemlerinde görünür. Öğretmen öğrenci arasındaki görüş farkı %6,19 öğrencilerde eksik, sıklıkta % 24,98, az % 26,04 olarak görünür. R= 0,1886, 0,3787, 0,3868, 0,1712 olarak görünür. Bu durumda öğretmen görüş farkları geniş bir dağılım göstermektedir.

Öğretmen ve gözlemci öğrenciye göre dersler Tek kitaba bağlı olarak işlenmektedir. Öğretmenler sıklıklarda %36,63 iken, azda %49,5 iken öğrencilerde % sıklıkta 36,7 azda 22,7 olarak görünür. İki grup arasındaki fark ise çok sıkta % 18,66 sıkta 0,07 azda.% *26,8 hiçte % 7,98 olarak görünür. R= çok sıkta 0,3269, sıkta *0,0197, azda *0,3858 azda 0,2105 r=0,07077 olarak geniş bir dağılım olarak gözlemlenmektedir. Öğretmenler sıklıkta tek kitaba bağlı ders işlenmektedir.

Soru yanıt yönteminin kullanılmasıyla ilgili olarak soruları; derste konuya ilişkin sorular sorularak işlenmektedir. Verilen yanıtlarda, öğretmenler sık ve çok sık derken, gözlemci öğrencilerde sık ve çok sık demektir. İki grup arasındaki farklar çok sıkta %12,77 öğretmenlerin yüzde fazlası varken, gözlemci öğrenciler %9,65 fazlalıkta, azda *5,45 fazla, bu işte %18,98 fazlalıkla demektir. Bu durumda r = çok sıkta 0,2648 sıkta *0,2306, azda *0,1730 hiçte 0,3229 olarak sola yatık ve geniş bir dağılım içinde gözlenmektedir.

Öğretmen ve gözlemci öğrenciler sorun çözme (Öğretmen konuyu araştırmalarıla sunmaktadır) yöntemine yanıtları öğretmenlerde az, öğrencilerde de az yüzde olarak çoğunlukta görünmekte. Öğretmenler *%6,632, sıkta *%6,93 azda %0,97 hiçte 12,6 olarak görünür. r'lere bakıldığında çok sıklıkta +0,1962 azda 0,0734 hiçte *0,2645 olarak görülür. Sağa doğru yatık bir grafik izlenir.

Öğretmen ve öğrencilere yaratıcı düşünceye yönelik olarak, ders analitik sorular sorularak işlenmektedir. Yanıt., öğretmenlerce az işlenmekte olduğu, öğrencilerce de paylaşılmaktadır. Öğretmenler çok sıkta %5,59, sıkta %19,17 azda -%0,99, hiçte -%23,6 olarak öğrencilere göre yanıtlamışlardır. r'lere bakıldığında çok sıkta 0,1772 ; sıkta 0,3281, azda 0,0745, hiçte –0,3641 olarak görülür. Sağa yatık bir grafikdir. Yöntemin öğretmenlerce pek veya hiç kullanılmadığı söylenebilir.

Öğretmen ve öğrencilere yöneltilen özgün grup ve birey çalışma yönteminden tümden gelim, yani yaşantıdan yeni olaylara transfer edebilme yanıtları – öğretmenlerce hiçte

yoğunlaşırken, gözlemci öğrencilerde azda yoğunlaşmaktadır. Çok sıkta %6,95, sıkta %10,33, azda % 7,51 hiçte % 50,24 farklar görünmekte r çok sıkta 0,2040, sıkta 0,2487, azda -0,2129 hiçte 0,5484 olarak görülür. İki tepeli bir dağılım söz konusudur. Öğretmenler genelde tümnden gelimi kullanmadıklarını söylerken, gözlemciler en az 1/3 nün kullandığını belirtirler.

Öğretmen ve gözlemci öğrencilere yöneltilen grupla ve bireysel çalışma yöntem ve tekniğinden -tümeye yarımına öğrenme öğretmen -öğrenci etkileşimi de öğretmenler az ve sık derken, öğrenciler az, sık ve hiçte yönelik yanıtlar verir. Öğretmen ve gözlemci öğrenciler arasındaki fark çok sıkta -%2,69, sıkta %6,84, azda %13,73 hiçte -%17,89 olarak görülür r lere bakılınca çok sıkta -0,1261, sıkta 0,1884, azda 0,2850, hiçte -0,3253 olarak dalgalı bir geniş alanı yayılımı gözlemlenir. Verilere göre öğretimde öğrencilerin verileri arasında geniş bir farklılık bulunur. Bu tümeye varımın öğretmenlerce kullanılıp fakat bilinmediğinin varsayımı görülür.

Öğretmen ve gözlemci öğrencilere derlerle ilgili deneyler yapılarak öğrencilere bilgi aktarımı yapılmaktadır, her iki grupta normal dağılım biçiminde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerde ağırlık sık ve az da gözlemlenirken öğrencilerde de az ve sıkta belirlenir. İki grup arasındaki farklar çok sıkta %5,26 sıkta %2,21, azda -%3,89, hiçte -%3,56 öğretmenler deney yapılır da gözlemciler öğrencilerle çok az farkla yakın yanıtlar verirler. -r çok sıkta 0,0300 sıkta 0,1490, azda -0,0222 hiçte - 0,1426 olarak dar bir alanda yayılma özelliği gösterirler.

Öğretmen ve gözlemci öğrenciler, öğrenci gözlemleri yapılarak derslerin öğretmen-öğrencinin karşılıklı işlendiğini, öğretmenler az ve sık olarak belirtirken, gözlemciler -sık ve az olarak belirtirler. İki grup arasındaki farklar çok sıkta %4,21, sıkta -% 6,84 azda 1,85 hiçte 0,75

Öğretmenler ve gözlemci öğrencilere yönlendirilen; Bilgiler demonstrasyonla sunulmaktadır. Öğretmenler az ve sık da fazla katılırken, gözlemci öğrenciler; az,sık ve hiç arasında dağılmaktadır. İki grup arasındaki farklara gelince, öğretmenlere göre bakılır; %9,49, sıkta % 3,15 azda %2,25 hiçte % 14,88 r çok sıkta 0,2458, sıkta 0,1416, azda 0,1193 hiçte 0,3078 olarak görülür. Bunda da yayılım alanı geniş olmakta. Öğretmenlerin görüşleri öğrencilerden farklıdır.

Öğretim yöntemlerine yönelik alınan verilerde öğretmenler zaman zaman olumlu hava vermeye çalışırken, gözlemci verileri arasında %20'leri aşan durumlar olduğu gibi dar bir alanda genelde sivri bir dağılım gösterirken öğrencilerin verileri normal dağılıma yakın bir görünüm sergilemekte olduğu gözlemlenir. Öğretmenlerin önceki araştırmaya dayanarak, yeni veriler karşılaştırılırsa, ilköğretim öğretmenleriyle orta öğretim öğretmenlerinin bireye yönelik öğretim yapmaları ve etkili öğretim ortamı oluşturmaları için yöntemler ve uygulamaları hakkında bilgi edinmeleri gerekmektedir.

Tablo4-3 te Okul Deneyimi I dersine katılan öğrencilerin okul içinde gözlemediği öğrenme-öğretmeye yönelik, öğreten teknik ve stratejileri ile öğretmenlerin aynı konudaki görüşleri yer almaktadır.

Öğretmen ve gözlemci öğrenciler, öğrenci gözlemlerinden ve yaşantılarından hareketle buluş yolu izlenerek öğrenmeye yönelik soruya yanıtları da, öğretmen ve gözlemci öğrenciler sık ve az da yoğunlaşmaktadır. İki grup arasındaki farklara bakınca, çok sıkta %3,27 sıkta -%0,15 azda -%0,89 hiçte -%2,21 olarak yüzde farkları gözlemlerinin r çok sıkta 0,1348, sıkta -0,029, azda -0,07111, hiçte -0,1120 dağılım dar bir alanda olduğu gözlemlenirken öğretmen görüşleri ile gözlemci öğrenci görüşleri hemen hemen birbirine yakın benzerlik taşımaktadır.

Aynı tabloda öğretmen ve gözlemci öğrencilere yöneltilen öğretmen araştırmaları ve ipucu vererek uygulamaları öğrenciyi araştırmaya teşvik ele alan derste, kendimden ve çevreden yaşantılarından örnekler verime şöyle yanıt verilmiştir. Öğretmenler sıklıkta yoğunlaşırken, gözlemci öğrencilerde sıklıkta yoğunlaşmışlardır. Aralarındaki yüzdelik farklara gelince, çok sıkta %6,18, sıkta %12,52, azda -%2,67, hiçte -%9,38 rçok sıkta 0.1762,sıkta 0.2508 az da 0.1158,hiçte 0.2176 olarak geniş bir dağılım gösterir.

Öğretmen ve gözlemci öğrenilen öğrencilerdeki yeti ve yeteneklerle yaratıcılığı geliştiren model,maketlerle bunların öğrenci tarafından kullanılması ile dersler işlenir. Verilen

yanıtları öğretmenlerde sıkta yoğunlaşma görülürken gözlemcilerde az da yoğunlaşma gözlemlenmektedir. Öğrencilerde normal dağılım gözlemlenirken, öğretmenler sağa doğru bir dağılım gözlemlenir. İki grup arasındaki farklar gelince, çok sıkta %8.48, sıkta %19.16, az da %18.84 olarak gözlemlenir. 0.2158, 0.3244, 0.3217 hiçte %9.38 0.2270 öğretmen ve gözlemci oranı farkları sola yatık bir şekilde dağılım gösterir. Okulların E.M.L olmasına karşın, model ve maketlerle derslerin gözlemcilerde göre az işlenmesi; hatta 1/6 oranında öğretmenin model maket kullanması ilginçtir.

Öğretmen ve gözlemci öğrencilere aynı tabloda yönelten öğrencileri araştırmaya yönelten, tam öğrenmeyi transferi, soru soruş, dersin öğretmen tarafından çok kaynaktan yararlanarak işlenmesine yönelik sorulara alınan cevaplar öğretmen ve gözlemci öğrencilere göre sık ve az kullanma aynı sıraları birbirine çok yakın yüzdelerle izlenmektedir. Aralarındaki farklar; çok sıkta %2.41, sıkta %0.16, az da %2.18, hiçte %0.66 olarak görülür. İki grup yüzde dağılımları hafif sağ yatık olarak görünür. çok sıkta: 0.1144, sıkta 0.0294, az da: 0.1088, hiçte -0.0598 bu kısımda öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında yakın bir bağlantı bulunmaktadır. Öğretmenlerin 1/3'ye yakın bölümü sıklıkla çok kaynağa başvurarak dersini işlemekte 1/3'lük bölümünde az olarak çok kaynağa başvurma gereği duymaktadır.

Öğretmen ve gözlemci öğrencilere yöneltilen yeni ve güncel bilgileri fotokopi ile öğrencilere sunarak dersi güncelleştirir. Soruya alınan yanıtlar öğretmen ve gözlemci öğrencilere göre; öğretmenlerde sık ve az da yoğunlaşmaktadır. Öğrencilerde az ve hiçte yoğunlaşmaktadır. Öğretmen ve öğrenci arasındaki fark çok sıkta %10.0, sıkta %11.15, az da %7, hiçte %9.2 olarak görülür. değerlerine bakılınca sıkta 0.2465, az da -0.2020, hiçte 0.2347 olarak çıkmaktadır. Bu durum öğretmen ve öğrenci arasında yakın bir bağlantının olmadığını gösterir. Çok sıkta %10.05, sıkta %33.2, az da %7.95, hiçte %51.2 farklılık görülür. Bu durumda r sayısal ilişkilendirilmeye bakarak sıkta -0.2452, sıkta -0.4458, az da 0.2181, hiçte 0.5537 olarak görünmektedir. Bu durumda dağılım sola doğru yatık olarak görünmektedir. Genel anlamda öğretmenler her ne kadar dersteki bilgileri yenilenecek için fotokopi kullandıklarını belirtse de, gözlemciler bunun olmadığını hatta hiç denecek kadar az fotokopye başvurulduğunu belirtirler.

Tablo 4-3'e bakıldığında öğretmenlerin dersinde bilgisayar kullanarak yeni bilgi sunmak olup olmadıkları soruldu. Verilen yanıtlarda öğretmenler sık ve az da yoğunlaşırken öğrenciler az ve hiçte daha yoğun görünmektedir. Öğretmen ve gözlemci öğrenci arasındaki fark çok sıkta %1.22, sıkta %20.03; az da %13.45, hiçte %5.28 olarak görülür. farklı ilişkilerde çok sıkta %0.0825, sıkta 0.3354, az da -0.2748, hiçte 0.1722 olarak görülür. Elde edilen bilgilere göre; öğretmen ve öğrenci görüşleri hiçte birleşmektedirler.

Tablo 4-3'te öğretmenlerin internetten yararlanarak öğrencilere yeni bilgi sunmaları konusu sorulduğunda alınan bilgilerde öğretmenler az ve hiçte yoğunlaşırken gözlemci öğrenciler sık, az ve hiçte hemen hemen eşit oranda kalırlar. Öğretmen ve öğrenci arasındaki % farkları çok sıkta %3.05, sıkta %2.5, az da %1.97, hiçte %2.29 olarak görülür. Buradan r farklı ilişkilere bakarsak çok sıkta 0.1327, sıkta 0.1202, az da 0.1067, hiçte 0.1150 burada normal dağılıma yakın bir sola yatıklık söz konusu olmaktadır.

Tablo 4-3'te öğretmenlere laboratuvar yöntem dersini zenginleştirmesine bakıldığında öğretmen ve öğrenciler arasındaki gözlem farkı % olarak çok sıkta %3, sıkta %2.25, az da %2.25, hiçte %7.5 olarak görünür. Öğretmen görüşleri az, sık ve hiçte yoğunluk kazanmaktadır. Burada da sola yatık bir grafik izlenir.

Tablo 4-3'te öğretmenlere yönlendirilen ders sonunda konu toparlanarak, dersin yaşamdaki yeri gösterilince yanıtlarda öğretmenler sıkta yoğunlaşırken, gözlemcilerde az da yoğunlaşmaktadır. Öğretmen ve gözlemci öğrenciler arasındaki farka bakılınca çok sıkta %1.01, sıkta %22.13, az da %2.74, hiçte %18.3 olarak görülür. Burada da grafikte sola yatık söz konusu olmaktadır, r'lere bakıldığında en çok ayınlığı sıklık ve hiçlikte olduğu gözlemlenir. Çok sıkta 0.0744, sıkta 0.3487, az da -0.1226, hiçte -0.3175 olarak yansır.

Tablo 4-3' öğretmenler konu ve sınıfa hakim olup olmadıkları sorulduğunda öğretmen ve gözlemci öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre öğretmenlerde çok sıkta ve sık yoğunluk taşırken, gözlemci öğrencilerde azlık yoğunluk taşımaktadır. Öğretmen ve gözlemci öğrenciler arasındaki fark; çok sıkta %26.67, sıkta %20.79, az da %33.97, hiçte %13.49 r değerlerine bakarak uyuşma durumları ele alınırsa öğretmenlerle gözlemci öğrenciler arasında

çok sıkta 0.378,sıkta 0.3343,az da -0.4273,hiçte -0.2693 olarak görünmektedir. Bu iki grup arasında bir bağıntının olmadığı anlamını taşımaktadır.

Tablo 4-3'te öğretmenlerin öğrencilere hitap tarzları sorulur. Öğretmen ve gözlemci öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre:sıklıkla öğrencilere düzgün hitap edildiği belirtilmektedir. İki grup arasındaki yüzde farklarına gelince,öğretmenlere göre.çok sıkta %15.75,sıkta%25.43,az da %26.55,hiçte %-14.31 görülür. Buradan r verileri ile olan bağlantılıklarına bakılırsa çok sıkta 0.2849,sıkta 0.3620,az da 0.3699,hiçte 0.2715 olarak görüldü ki bunlar bağlantının olmadığını gösterir. Öğrencilere hitap biçimleri yönünden öğretmenlerin ½ sine yakın bölümünün düzgün dil kullanmadıkları gözlemlenir.

Üçüncü bölüm, materyal geliştirme açısından yöneltilen sorulara yanıtlar bulunur. Öğretmen ve öğrencilere göre:Tahtaya şekil çizme sık yapılan işlemler.

Şeffaf kağıt kullanımı hiç ve az kullandığı belirtilir.

Öğretmenlerin projeksiyon makinesinde göstermek üzere resim, şekil, kitap sayfasından materyal geliştirme hiç yapılmamaktadır. Öğretmenler kendi dersleri için coğrafya haritası hazırlama hiç yapılmamıştır. Yetişen ve yetişmiş öğretmenler arasında araç-gereç ve materyal geliştirme açısından fark yok gibidir.

Öğretmenlerin güncel sunu yapmadıkları belirtilmiştir. Öğretmenlerin güncelliği takip etmeleri üniversitede öğretmenlik eğitimi alan öğrencilerinden iyidir.

Öğretmenler ve öğrenciler yeni teknolojilere göre takındıkları tavırlarda öğretmenlerin Teknolojiye uyum iki grupta da vasat üstüdür.

İnternette az yararlandıkları belirtilir. En gelişmiş ve bugün insanlığın tüm yaşamına girmiş teknolojinin çok az kişi tarafından kullanılması düşündürücüdür.

Fen bilimleri (elektrik-elektronik dahil) materyali hiç hazırlamışlar. Fen bilimlerinde araç-gereç ve materyallerin geleceğe yönelik insan kaynakları yetiştirmede önemi yatsınamaz. Fakat Fen bilimlerinin de sözel olarak aktarıldığı gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Sosyal bilgilerde materyal hazırlamada ise öğretmenler %72- öğrenciler%59 hiç hazırlamamışlardır. Bu güncelliğin takibi açısından hiçte olumlu sonuç olarak görülmemektedir.

Okul Deneyimi I dersinde gidilen okullarda ki (EML) öğretmenlerin kullanıldığı öğrenme-öğretme yöntem, teknik ve stratejileri iki gruba da sorulup yanıtlar alınmıştır.

Öğretmenler dersin konusunu ve amaçlarını yazarak belirtmede öğretmenler olmayı var olarak göstermekle renkli tablo çizmektedirler.

Güçlükle ders planı hazırlayarak derse girmekte ,Ses tonunu kullanma, ders anlatmada öğretmenlerin vasata yakın çalışma gösterdikleri var sayılabilir.

Jest ve mimikleri kullanmada öğretmenler iyi değildiler. Öğretmenler öğrencileri Ses tonu sık sık derste değiştirilerek kullanılmaya çalışmışlar. Ders anlatırken ses tonlarını değiştirmemektedirler. Buda derslerin sıkıcı olduğunu göstermektedir.

Sınıfta disiplin olayları, derslerin yarısını kapsayacak bir durumda görülmektedir.

Öğretmenlerin derste kullandığı yöntemlere bakılınca,

Düz anlatım ve ezberleme öğretmen deyişleri gözlemci öğrenci verilerine göre %38 oranında az olarak görülür.

Aristo yönteminin kullanılması iki grubun görüşleri vasattır..

Tek kitaba bağlı ders işlenmesi, soru- yanıt yöntemini ve soru çözme yöntemini kullanmaları az olarak belirtilmesi öğrencilerde gereken davranışların geliştirilmediğidir.

Yaratıcı düşüncüyü geliştirme az kullanıldığı belirtilmektedir. Bireysel çalışma ve deney yaparak öğretim yapma yetersiz durumdadır..

Öğretmen-öğrenci dersi karşılıklı işledikleri belirtilirken derslerde demostrasyona tekniğine az yer verildiği belirtilir.

Öğretmen ve öğrenci verilerine göre öğretim teknik ve stratejilerinin kullanımı ile ilgili görüşlerde öğrencilerin belirli bir amaca ve hedefe yönlendirildikleri söylenemez.

Dersin yaşantılarına yönelik, dersin çevre ve yaşantıların çevreden örnek alınarak işlenmesinde, derslerde model, maketlerle ve öğrencinin bunları kullanmalarıyla ilgili olarak öğretmenler pembe tablo çizerken ,gözlemciler öğretmenlere hiç katılmazlar

Çok kaynaktan yararlanarak ders sunmada öğretmenler olumlu tablo çizmek istemişlerdir. Yukarıdaki verilere göre bu inandırıcı olmamaktadır.

Güncel bilgilerin fotokopi yardımı ile öğrencilere ulaştırılmasında olmayana öğretmenler var olarak gösterip, pembe örtülü öğretimi sergilemektedirler. Teknolojiyi sınıflara sokamadığımızı söylesek pek yanılmayız. Zira okul içinde var olan teknolojik araçları öğretmenler tarafından kullanılmamakta veya kullanılmamaktadır. Bunlar demirbaş malzemelerdir.!

İnternette yararlanmada 2 grupta hiçte birleşmekte. Bir önceki soruyu doğrulamaktadır.

Laboratuar yöntemi kullanılması öğretmenler hiç derken gözlemciler az da yoğunlaşmakta. Okul laboratuarlarının kullanılmadığı gerçeğini belirtmek yanlış olmaz.

Ders sonunda konunun toparlanmasında, öğretmenlerin çoğu ders sonunda konuyu toparlamadan dersi terk etmektedir.

Konu sunumunda derse hakimiyette azda yoğunluk kazanır. Öğretmenler ders hakimiyetlerini sınıf içindeki uyarılarla sağlamaktadırlar

Düzgün olarak öğrenciye kitapta öğretmenler, öğrencilere sınıf içi ve sınıf dışında hitap etmeyi bilmemektedirler

D.SONUÇ:

Bayan, öğretmen ve öğrencileri EML lere az sayıdadır. Bu öğretmen ve öğrencilerin hitap biçimlerini etkilemektedir.

Ankete katılan öğretmenler, genç ve dinamik, yeniliklere uyan bir grubun imajını vermek istemişlerdir..

Öğretmenlerin ve öğrencilerin geliş ve öğrenim yıllarını geçirdikleri yörelerin özelliklerini okullarda da yansıttıkları görülmektedir. Köy kökenli öğrenciler başka mesleklere yönelmişlerdir. Köy kökenliler yüksek öğretime yönelmişlerdir. Toplum kalkınması açısından olumlu bir tablodur.

Lise dengi okullara bakıldığında Akademik Liselilerden Teknik Eğitimi seçenler artmaktadır. EML mezunlarından seçenlerde, öğretmen Lisesi mezunlarından TEF seçenlerde azalma bir yönü ile olumlu bakılırsa, diğer yönü ile öğretmenlik mesleğini seçenlerin diğer alanlara kaymaları da eğitim için kayıp olmaktadır.

Öğretmen ve öğrencilerin yaşamlarını lise yıllarında geçirdikleri yerlere bakınca olumlu bir gelişme gözlemlenir..

Okul Deneyimi I de soruların II grubunun öğretmenlerin öğretim teknolojisine yönelik durumları, kendileri ve gözlemci öğrencilerce değerlendirilmiştir. Bu kısımda iki grupta tahta ve beyaz tebeşir kullanma en üst düzeydedir. Renkli tebeşiri sık kullanma iki grup arasında çok farklı görüşü getirir. Bu renkli tebeşirin pek kullanılmadığıdır.

Tek kitaba bağlı kalma sıklıkla baş vurulan materyaldir.

Coğrafya haritası pek az kullanılmaktadır.

Eğitim-öğrenim ve öğretimde etkin rol oynayan eğitim teknolojisi araçlarının kullanımına EML lerde bakılırsa şunlar gözlemlenir:

Tepegöz ve projeksiyon makinesi kullanılmamaktadır.

Video kullanımı hiç yapılmamaktadır.

Bilgisayar kullanımı hiç yok denecek kadardır. Bilgisayar laboratuarlarında da aynı durum söz konusudur.

Tablo, resim ve grafik vb. kullanımı az kullanıldığı belirtilir.

Çok kaynaktan yararlanarak ders anlatma alışkanlığı öğretmenlerde görülmemektedir.

Yeni güncel konuları fotokopi ile öğrenciye sunulmamaktadır.

Ders hazırlığında internette yararlanmayı öğretmede gereken çabanın gösterilmediği belirtilir.

Sosyal bilgiler laboratuvarı kullanma hiç yapılmadığıdır.

Materyal geliştirme yönünde bakılınca, öğretmen ve gözlemci öğrencilerin okulda ve öğrenimlerinde materyal geliştirmedikleri verilere göre söylenebilmektedir. Yeni teknolojilerde okullar ve gözlemciler yararlanmamaktadır.

Öğrenme-öğretme teknik ve stratejileri yönünden öğretmenler dersin konu ve amaçlarına gözlemcilerle göre 1/3 oranında tahtaya yazmakta. Buda 2/3 öğretmenin tahtayı dahi kullanmadan sınıfı terk ettiklerini gösterir.

Öğrenciler 1/2 oranında derse güdülenebilmekte, öğretmenler ses tonlarını yeterince iyi kullanamamakta, jest ve mimikleri sınıfta kullanma 1/2 oranına yakın görülmekte. Öğretmenlerin okul ve sınıf içindeki tavır ve hareketlerine, sosyo kültürel özellikleri ve bilimsel yeterlilikleri de etki etmektedir.

Öğretmenler öğrencilere 1/2 oranında uyararak zorunda kalmakta.

Öğretmenler, 1/3 oranında ses tonunu ders içinde öğrenciye hakaretlerde değiştirmektedir.

Sınıf içi disiplin oranları 1/2 oranında olmakta. Öğretimde, öğretmenlerin sınıf yönetimini ve öğrenciye rehberliğe gereken önemi vermemektedirler. Eğitim sosyolojisi ve eğitim bilimlerine yönelik bilgileri hiç kullanmamaktadırlar.

Öğretmenler genelde ezberleme ve anlatım yöntemini çok sıklıkla kullanmakta, 1/2 oranında Aristo yöntemiyle derslerin işlendiği gözlemlenir.

Tek kitaba bağlılık 1/2, soru yanıt kullanımı 1/2, soru çözme 1/2, yaratıcı düşüncüyü geliştirme 1/2 oranında az kullanılmakta, tüme varım 1/2 oranında kullanılmakta. Bireysel çalışmalara az yer verildiği, deney yöntemi ve tekniği pek sık kullanılmamakta, demonstrasyon tekniğine az yer verilmekte olduğu gözlemlere göre belirtilmektedir. Öğretmenlerin bu görüşleriyle gözlemci öğrencilerin görüşleri arasında % 10 il % 35 lere varan farklar görülmektedir.

Öğretmenlerin dersleri yaşama yönelik ders işleyişleri, model ve maket kullanımları 1/2 olarak belirten öğretmenlere karşılık, öğrenciler 1/3 oranında demeleri meslek okullarında öğrencilerin; motor, elektrik, bilgisayar ve elektroniği uygulamalı görsel çalışmalardan çok kuramsal olarak öğrendikleri söylenebilir.

Öğretmenlerin çok kaynaktan yararlanmamaları da, okul yıllarında öğrendikleri ile yetinmekte olduklarını gösterir. Okullarda güncel konuların verilmediği, bilgisayar kullanılmadığı, laboratuvar yöntemi, laboratuvarlara yönelik çalışmalar yok denecek kadar azdır. Öğretmenler genelde kendi konularına 1/2 oranının üzerinde hakim değillerdir. Öğretmenlerin 1/3 ü ders sonunda konuyu toparlamaktadır.

Sınıf içinde ve teneffüslerde öğrencilere okul içine yakışmayacak hitapların yapıldığı belirtilir.

Öğretmenler eğitim ve ders teknolojisi araç gereçlerini kullanmadıkları gibi kendi dersleri için materyalde geliştirmemektedirler.

2. ÇÖZÜM:

Öğretmenlerin yeni gelişen teknolojiyle koşullar içinde yeni eğitim teknolojileriyle karşılaştırılmaları için hafta sonlarında kurslara alınmaları.

TEF'te yeni teknolojilerin öğretim yöntemlerinde kullanılması için gereken çalışmaların okul içlerinde öğretmenlere uygulamalı yaptırımları.

Öğretmenlere sınıf içi öğretim stratejileri ve yöntemleri konusunda bilgiler sunulması için hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenmesi

Okul deneyimi I dersinin amaçlarına uygun yapılmadığı, bunda öğrencilerin deneyim kazanmalarına yeterli yardımcı yapmadığı gözlenmektedir. Bunu için üniversite ile okul işbirliklerine yönerge çerçevesine gereken önemin, milli eğitim ve üniversiteler tarafından verilmesi gerekmektedir.

Materyal geliştirme konusunda öğretmen yetiştiren kurumlar hem öğretmenlere, hem de öğrencilere gereken kursları vermelidir.

Materyal geliştirme dersi uygulamaları okullardaki derslere yönelik yapılmalı, okullardaki eksik materyaller bu yönle kapatılmalıdır. Burada karınca yönteminin kullanılması önerilir.

Öğretmenlere ayrıca uygulamalı sosyal davranış ve, konuşma derslerinin konması iyi olur.

Öğretmenlerin öğretim yılı içinde ve yaz aylarında öğretim ve öğrenme teknolojilerinden zorunlu kursa katılmaları eğitimde verimliliği ve üreticiliği artıracaktır.

Eğitim fakültelerinde Materyal geliştirme ve öğretim teknolojilerini içeren derslere ders saati doldurmak için girenlerin değil, uzman kişilerin girmeleri öğretmen yetiştirme açısında beklenen bir sonuçtur.

Üniversite öğretim üyelerinin de eğitim teknolojileri konusunda, öğretim yöntemleri konusunda kurs ve uzun dönemli seminerlerden geçirilmeleri gerekmektedir.

Öğretmenler okul içindeki gerçekleri sakladıkları sürece okullardaki eğitim ve öğretime çözümler bulmak zor görülmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin bilimsel araştırmalara olması gerekeni değil, yaşanılanı vermeleri, okullara ve Türkiye Cumhuriyeti eğitimine gelecek açısından yardımcı olmalarını sağlar.

Kaynakça

Alkan Cevat, Öğrenme – Öğretme durumunun Temel Bir Ögesi Olarak Öğretim Araçları Üzerinde bir öğretim ünitesi, Eğitim Bilimleri Dergisi, Cilt:23, sayı ;2. Ankara

Akkutay, Ülker, Milli Eğitimde Yabancı Uzman Raporları (Atatürk Dönemi), A.Akyol, Ümit, Kültür ve Eğitim Vakfı. Ankara, 1996

Ankara, 1996

Alkan Cevat: Eğitim Teknolojisi: Ani Yayıncılık. 1995

Alkan, Cevat: Eğitim Ortamları: Ankara üniversitesi yayınları no:85 1979

Baytekin, Çetin: Eğitim Programlarının Öğretmenler tarafından Değerlendirilmesi 5. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi 1997 >Bildirileri Uludağ Üniversitesi Bursa

Baytekin, Çetin. 2 000 Ötesine Eğitim Nasıl Olmalı? Niçin? <4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi 1996 >Bildirileri Eskişehir 1999

Karasar. Niyazi: Araştırma Yöntemleri. Hacettepe. Ankara 1975.

Sarıkaya, Ruhi: Öğretmen Sorunları ve Çözüm Önerileri, Öğretmen Dünyası Ağustos. 1997s.23.-26. 1990

Türkiye’de Üniversite Bilim ve Teknoloji Politikası. 2. Üniversite kurultayı- Sarmal yayınevi. Ankara 1996

Bildiriler-

Varış, Fatma: Eğitimde Program Geliştirme, Ankara Üniversitesi yayınları. 1982

Ekler

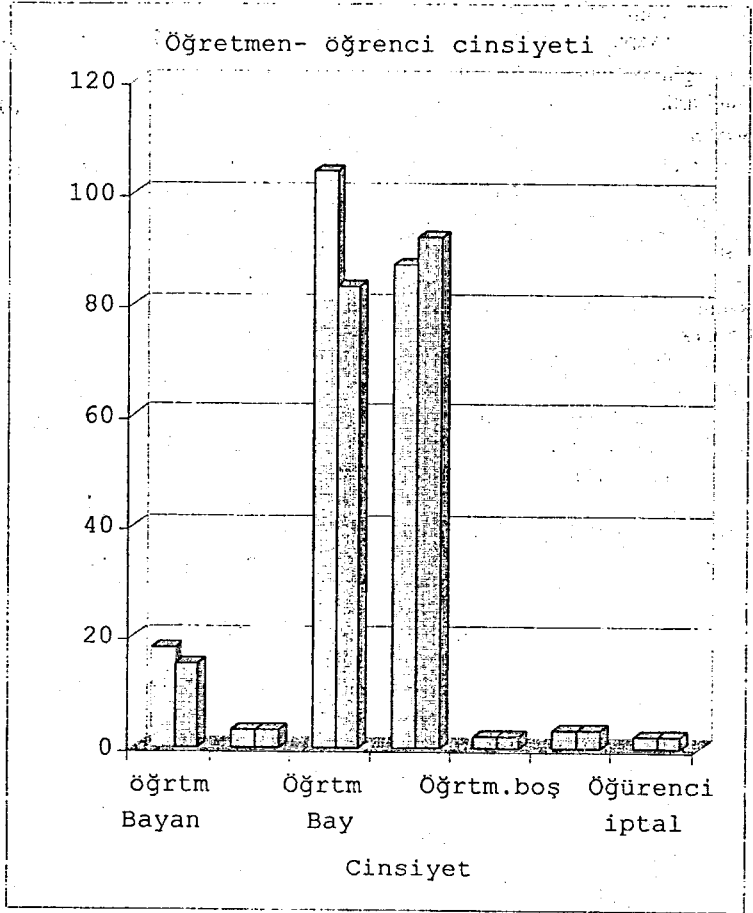
TABLÖLAR VE GRAFİKLER:

4.Öğretmenlik sırasında kullandığınız öğretim yöntem ve teknikleri ve stratejisi hakkında öğretmen görüşleri

	çok sık	sık	az	hiç	
1. Derse, dersin konusu, amaçları yazılarak başlanır.	32	54	14	0	100
2.Günlük ders planları hazırlanarak girilmekte	40	48	16	1	105
3.öğrenci derse güdülenmektedir.	25	47	24	0	96
4.Ses tonu.Öğrenciye karşı ses tonu- kullanımını iyi	44	45	15	0	104
5.Grup çalışması yapılmaktadır	13	41	40	9	103
6.Eşli çalışma yapılmaktadır.	4	42	41	13	100
7.Bireysel çalışmalara yer verilmektedir.	17	45	30	3	95
8.Konuya ilişkin gözlemlere yer verilmektedir.	17	46	35	3	101
9.Ders düz, ezberlemeyle konu anlatılmakta	10	21	52	16	99
10. Derste, mekanda, zamanda, benzerlikten ve zıtlıklardan yararlanarak konu anlatımı yapılmakta	17	52	28	3	100
11.Derste konular tek kitaba bağlı olarak işlenmekte	8	37	50	6	101
12.Ders, öğrencilere konuya ilişkin sorular sorularak işlenmektedir.	38	51	14	0	103
13.Ders öğrencinin konu araştırmasıyla sunarak tartışmakta.	11	25	51	17	104
14.Ders analitik soruların öğrenciye sorulmasıyla işlenmekte	9	37	50	6	102
15.Ders öğrenci -öğretmen arasında tümünden gelime göre işlenir	14	36	37	6	93
16.Derste konular tüme varıma göre işlenmektedir.	5	34	48	7	94
17.Ders yaşantıdan hareketle işlenmektedir.	12	45	35	6	98
18.Derste kendimden ve çevreden yaşantı örnekleriyle işlenmekte	23	50	25	23	121
19. Ders ilgili model ve makalelerle öğrencinin bunları öğren. kl. iş.	27	49	21	6	103
20.Ders ilgili birçok kaynaktan yararlanarak işlenmekte	20	46	34	6	106
21.Yeni güncel bilgileri fotokopi ile öğrencilere sunarak ders güncel	11	42	33	11	97
22.Derste bilgisayar kullanılarak öğrenciye yeni bilgi sunulmakta.	3	28	19	48	98

23.İnternetten yararlanarak öğrenciye yeni bilgi sunulmakta.	4	7	26	56	93
24.Laboratuar yöntemi dersimi zenginleştirmekte.	7	29	29	35	100
25.Konuyla ilgili deneyler yapılarak öğrenciye gösterilmekte.	24	27	26	18	95
26.Öğrenciye gözlem yapması öğretilerek öğrenci- öğretmen işler.	14	31	38	12	95
27.Bilgiler demonstrasyon yapılarak öğrencilere sunulur.	13	26	37	5	81
28.Bilgiye yaşantı rol yaparak ve öğrencinin rol yapması sağlanarak	12	32	32	15	91
29.Koıyla ilgili sorunların çözümü için sınıf tartışması açılmakta.	8	37	47	12	104
30.Derste öğrencilerin yaratıcı düşünce üretmelerine yardımcı ol.	16	50	34	4	104
31.Derste jest ve mimikler yerli yerinde kullanılmaktadır.	18	53	32	1	104
32.Sık sık sınıf susması için uyarılır.	13	35	53	4	105
33.Ses tonu sık derste değiştirilmektedir.	14	47	40	1	102
34. Sınıfta disiplin olayları yaşanmakta.	13	29	40	24	106
35. Ders sonunda konu toparlanır, yaşamdaki yeri gösterilir.	22	42	30	8	102
36.Konu ve sınıfa hakim olunmakta.	42	44	18	1	105
37.Öğrencilere karşı düzgün hitap edilmekte.	36	68	8	2	114
	656	1478	1202	388	3724

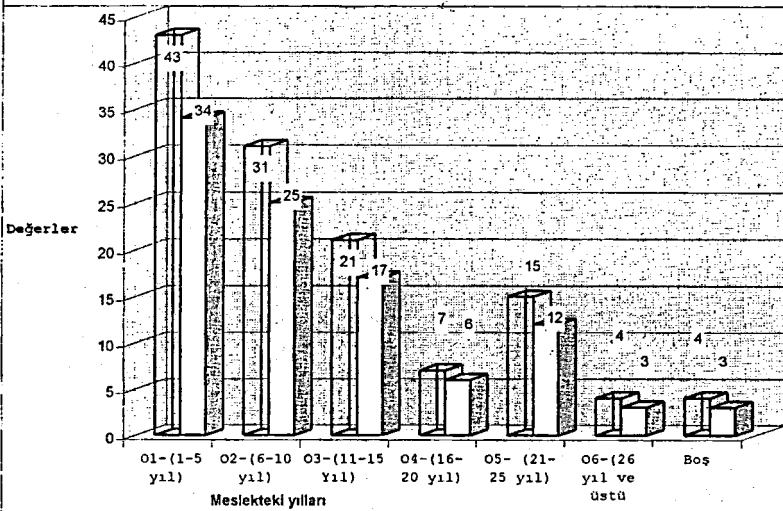
	N	%
öğrtm Bayan	18	15
Öğrenci bayan	3	3
Öğrtm Bay	104	83
Öğrenci bay	87	92
Öğrtm.boş	2	2
Öğrenci boş	3	3
Öğrenci iptal	2	2

Öğretmenlerin Mesleki seneleri

	N	%
O1-(1-5 yıl)	43	34
O2-(6-10 yıl)	31	25
O3-(11-15 Yıl)	21	17
O4-(16- 20 yıl)	7	6
O5- (21-25 yıl)	15	12
O6-(26 yıl ve üstü)	4	3
Boş	4	3
	125	100

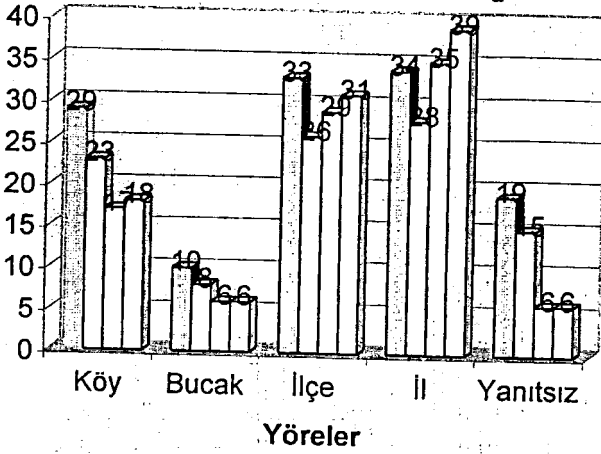
Grafik 2 - Öğretmenlerin Mesleki Seneleri

Öğretmen ve Öğrencilerin İlkokula Devam Ettikleri Yer

Köy	Bucak	İlçe	İl	Yanıtsız	
29	10	33	34	19	125
23	8	26	28	15	100
17	6	29	35	6	93
18	6	31	39	6	100

Grafik 3-Öğretmen ve öğrencilerin ilkokula devam ettikleri yöre

4. Okul Deyimi I de
öğretmenin derste
kullandığı teknik ve
stratejiler

	ÇOK				Çok			
	sık	sık	az	hiç	sık	sık	az	hiç
17.Ders yaşantıdan hareketle işlenmektedir.	12,24	46	35	6,76	12,82	53,8	23,07	23,0
18.Derste kendimden ve çevreden yaşantı örnekleriyle işlenmekte	19	42	20	19	17,72	27,8	39,24	39,2
19. Ders ilgili model ve makalelerle öğrencinin bunları öğren kl.ış.	26,2	47,6	20,4	5,8	16,45	43,0	34,17	34,1
20.Ders ilgili birçok kaynaktan yararlanarak işlenmekte	18,86	43,4	32	5,66	16,45	43,0	34,18	34,1
21.Yeni güncel bilgileri fotokopi ile öğrencilere sunarak ders güncel	11,3	43,2	34,2	11,3	4,29	8,57	32,86	32,8
22.Derste bilgisayar kullanılarak öğrenciye yeni bilgi sunulmakta.	3,06	28,6	19,4	49	1,25	10	26,25	26,2
23.İnternetten yararlanarak öğrenciye yeni bilgi sunulmakta.	4,3	7,5	27,9	7	10	31,2	31,25	31,2
24.Laboratuar yöntemi dersimi zenginleştirmekte.	7	29	29	35	20	26,2	53,25	31,2
25.Konuyla ilgili deneyler yapılarak öğrenciye gösterilmekte.	25,26	28,4	2	27,4	10,53	39,4	38,15	38,1
35. Ders sonunda konu toparlanır, yaşamdaki yeri gösterilir.	21,6	41,1	7	29,4	23,77	57,5	16,25	16,2
36.Konu ve sınıfa hakim olunmakta.	40	17,1	4	0,95	25,92	56,8	16,04	16,0
37.Öğrencilere karşı düzgün hitap edilmekte.	31,6	59,5	4	7,01	26,25	55	17,5	17,5

4.Öğretmenlik sırasında kullandığınız öğretim yöntem ve teknikleri ve stratejisi hakkında Öğrenci Görüşleri

	çok sık	sık	az	hiç	
1. Derse, dersin konusu, amaçları yazılarak başlanır.	21	30	21	6	78
2.Günlük ders planları hazırlanarak girilmekte	12	38	27	1	78
3.öğrenci derse güdülenmektedir.	18	34	22	3	77
4.Ses tonu.Öğrenciye karşı ses tonu kullanımı iyi	8	21	33	15	77
5.Grup çalışması yapılmaktadır	7	18	34	18	77
6.Eşli çalışma yapılmaktadır.	24	24	26	2	76
7.Bireysel çalışmalara yer verilmektedir.	9	27	31	9	76
8.Konuya ilişkin gözlemlere yer verilmektedir.	15	22	30	11	78
9.Ders düz, ezberlemeyle konu anlatılmakta	8	20	40	6	74
10. Derste, mekanda, zamanda, benzerlikt en ve zıtlıklardan yararlanarak konu anlatımı yapılmakta	21	29	18	11	79
11.Derste konular tek kitaba bağlı olarak işlenmekte	19	42	15	3	79
12.Ders, öğrencilere konuya ilişkin sorular sorularak işlenmektedir.	3	13	38	22	76
13.Ders öğrencinin konu araştırmasıyla sunarak tartışmakta.	3	13	38	22	76
14.Ders analitik soruların öğrenciye sorulmasıyla işlenmekte	6	21	35	12	74
15.Ders öğrenci -öğretmen arasında tümden gelime göre işlenir	6	22	28	19	75
16.Derste konular tüme varıma göre işlenmektedir.	7	36	28	7	78
17.Ders yaşantıdan hareketle işlenmektedir.	10	42	18	8	78
18.Derste kendimden ve çevreden yaşantı örnekleriyle işlenmekte	14	22	31	12	79
19. Ders ilgili model ve makalelerle ve öğrencinin bunları öğrn kl.ış.	13	34	27	5	79
20.Ders ilgili birçok kaynaktan yararlanarak işlenmekte	3	6	23	38	70
21.Yeni güncel bilgileri fotokopi ile öğrencilere sunarak .ders güncel	1	8	21	50	80
22.Derste bilgisayar kullanılarak öğrenciye yeni bilgi sunulmakta.	8	25	25	22	80
23.İnternette yararlanarak öğrenciye yeni bilgi sunulmakta.	16	21	25	18	80
24.Laboratuar yöntemi dersimi zenginleştirmekte.	8	30	29	9	76

25.Konuyla ilgili deneyler yapılarak öğrenciye gösterilmekte.	5	22	33	16	76
26.Öğrenciye gözlem yapması öğretilerek öğrenci- öğretmen işler.	3	18	32	23	76
27.Bilgiler demonstrasyon yapılarak öğrencilere sunulur.	11	23	29	17	80
28.Bilgi ve yaşantı rol yaparak ve öğrencinin rol yapması sağlanarak	13	26	33	8	80
29.Koıyla ilgili sorunların çözümü için sınıf tartışması açılmakta.	17	36	18	10	81
30.Derste öğrencilerin yaratıcı düşünce üretmelerine yardımcı ol.	16	27	31	7	81
31.Derste jest ve mimikler yerli yerinde kullanılmaktadır.	26	22	26	7	81
32.Sık sık sınıf susması için uyarılır.	10	32	21	19	82
33.Ses tonu sık sık derste değiştirilmektedir.	16	27	22	12	77
34. Sınıfta disiplin olayları yaşanmakta.	19	46	13	2	80
35. Ders sonunda konu toparlanır, yaşamdaki yeri gösterilir.	21	46	13	1	81
36.Konu ve sınıfa hakim olunmakta.	21	44	14	1	80
37.Öğrencilere karşı düzgün hitap edilmekte.					
	465	995	971	455	2886